

10 บทเรียน หลังวิกฤติไวรัสโควิด Covid-19 (ผ่านไปครึ่งปี)

ปรีดา ศรีชัยวัฒนพานิช
www.sirichaiwatt.com

เขียน เรื่องนี้ช้าไปไหม? สำหรับผมถ้าเขียนก่อนหน้านี้ถือว่าเร็วไป กับผลกระทบต่อคนในสังคมจากวิกฤติไวรัสโควิด (Covid-19) เพราะบางมุมเราอาจเพิ่งรู้สึก เพิ่งได้สัมผัส หรือ เพิ่งเห็นผลว่ามันกระทบมากน้อยกว่าที่คิดแค่นั้น และเมื่อเหมือนจะผ่านช่วงแย่ที่สุดไปแล้ว แต่ก็ยังไม่อาจไว้วางใจ และผมเขียนเรื่องนี้หลังจากมีวิกฤติไปแล้วเกิน 6 เดือน

10 บทเรียนจากวิกฤติไวรัสโควิด (Covid-19)

หลายเรื่องอาจได้เห็น ทราบ พอรู้สึกหรือได้รับผลกระทบกันแล้ว แต่ก็มีคนหลายกลุ่มไม่ได้รับผลกระทบ หรือยังไม่ได้รับผล หากจะว่าไปบางเรื่องนั้น **ไม่จำเป็นต้องเกิดจากวิกฤติไวรัส** แต่ควรตระหนักไว้บ้างว่าผลกระทบเหล่านี้อาจมีขึ้นกับเราสักวันหนึ่งบน **วิกฤติส่วนตัว** ซึ่งก็แล้วแต่ความประมาทในการใช้ชีวิตของแต่ละคน อ่านดูเป็นแง่คิดกันไป

1. ความพอเพียง ที่อาจไม่เพียงพอ

เป็นสิ่งแรกที่น่าจะเห็นผลโดยอย่างยิ่งเมื่อตอน Lockdown ปิดเมือง ก่อนหน้านี้ ทำให้เศรษฐกิจชะงักทันที หลายคนได้เข้าใจเศรษฐกิจในรูปแบบพยักหน้า กล่าวคือ อาจไม่รู้ในหลักการวิชาการ แต่เห็นภาพ และเรียนรู้โดยตรงจากสิ่งที่เจอจนต้องพยักหน้าตามว่ามันส่งผลถึงเราได้จริงไม่ไกลตัว ที่แม้จะผ่านมาหลายเดือนผลกระทบจะยังคงส่งผลต่อมาอยู่เรื่อยๆ เช่น ภาพรวมเหมือนจะดีขึ้น แต่ธุรกิจหลากหลายกลับทยอยปิดตัว เป็นต้น

และอดีตการดำรงชีพ ที่มีรูปแบบหารายได้แบบ **มีมาใช้ไป** คือความเคยชิน แต่จากวิกฤติไวรัสโควิด-19 คนที่ไม่มีเงินสำรอง คงไม่ต้องพูดถึง ผลกระทบชัดเจน ที่จริงอาจไม่ต้องมีวิกฤติไหนก็ได้ เพราะส่วนใหญ่มีวิกฤติตัวเองอยู่แล้ว แต่คนที่เคยคิดว่า **มีบ้าง เหลือบ้าง ไม่เหลือบ้าง “ตามกำลัง”** ไม่ได้วางแผนอะไรจริงจัง มองว่าก็ยังดีกว่าคนอื่น หรือพอเพียงนั้น อาจเห็นแล้วว่าไม่เพียงพอ เพราะสำหรับประเทศเราต้องยอมรับกันส่วนหนึ่งครับ “แคชโคดี” ที่สังคมสิ่งแวดล้อมเอื้ออำนวยให้วิกฤติไม่หนัก และกระทบตรงๆ ไม่นาน ไม่เช่นนั้นหลายคน **แม้จะมีเงินเก็บ ก็คงหมดไปได้ไม่ยากเลย**

2. **มุมมองอาชีพและการงาน** นอกจากคนตกงานกันมากแล้ว คนเปลี่ยนงานเปลี่ยนอาชีพก็มากไม่แพ้กัน รวมถึงการอยาก

หาอาชีพเสริม (ขยัน) กันอย่างที่ไม่เคยเป็นกันมาก่อน หาได้ไหม? ดีขึ้นไหม? ก็เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่สิ่งซึ่งสะท้อนชัดเจนคือการแสดงออกของผู้คนให้เห็นว่าไม่มีใครมั่นใจ หรือไว้วางใจในอาชีพ การงานที่ตนทำอีกต่อไป

ข้าราชการ น่าจะกลับมาเป็นเป้าหมายทางอาชีพของคนที่ยังเลือกได้ หรือส่วนเอกชนด้านสวัสดิการ และความมั่นคงอาจเป็นที่สนใจ น่าจะเข้ามาลดความผันผึ่งเรื่องตัวเลขเงินเดือนของผู้คนได้ไม่มากนักน้อย

นิยาม “อาชีพอิสระ” สำหรับบางคนอาจไม่เกี่ยวกับประเภทงาน และการเงิน แต่เป็นอาชีพที่ไม่ต้องพึ่งพาปัจจัยภายนอกมากเกินไป เหมือนหลายคนกำลังหันมาทำเกษตร และขายอาหารกันมากมายเพราะคิดว่าอย่างไรก็ตามก็ต้องกิน

3. บทเรียนการลงทุน ไม่ว่าจะเป็นการลงทุนในรูปแบบใด เริ่มตั้งแต่ เปิดกิจการ ขยายกิจการ ลงทุนอสังหาริมทรัพย์ สินทรัพย์ หรือหุ้น ก็ตาม ทุกวิกฤติย่อมทำให้ **“นักลงทุน” เรียนรู้ เป็นช่วงเวลาแยกคนเก่ง กับอวดเก่งออกจากกันชัดเจน** แต่ส่วนหนึ่งวิกฤตินี้ก็ไม่เหมือนกับวิกฤติการเงินที่ผ่านมา และยังไม่แน่ชัดนักว่าทิศทางจะเป็นอย่างไรต่อไป แน่แน่นอนมันก็ต้องได้บทเรียน เรียนรู้กันไปในมุมหนึ่ง

แต่สำหรับผู้เป็นเจ้าของกิจการ หรือธุรกิจ หากไม่เคยใส่ใจมากพอในแง่การจัดการเงิน หรือแม้แต่การบริหารจัดการที่เพียงพอมาก่อนเกิดความเสียหาย และโอกาสสูญรอดเป็นไปได้ยาก อาจสรุปได้คร่าวๆ ด้วยว่า **ทุกนักลงทุนไม่ว่าจะแค่ลงทุน หรือดำเนินกิจการเองก็ตาม หากพ้นช่วงนี้ไปได้ ก็ยากจะแจ้งไปอีกนาน** เพราะถือว่าได้ผ่านการทดสอบที่ยากลำบากมาแล้ว

4. เห็นความสำคัญของการเมือง การเมืองยังคงเป็นเรื่องละเอียดอ่อนในบ้านเรา และมีมุมมองต่างกันไป แม้จะในฝ่ายเดียวกันก็ตาม แต่สิ่งหนึ่งที่ปฏิเสธไม่ได้ว่า แม้บางคนสนใจการเมือง แต่ก็ไม่ได้เข้าใจความสำคัญของการเมืองที่ดีพอ

ผมไม่ได้จะมาสรุปว่า วิกฤติไวรัสโควิด-19 นี้รัฐบาลหรือฝ่ายการเมืองบ้านเราบริหารจัดการได้เป็นอย่างไร ท่านมองว่าอย่างไรก็อย่างนั้นแหละครับ เพียงแต่เชื่อว่า เราคงได้เห็นกันชัดขึ้นว่า การเมืองมีบทบาทมากมายในการบริหารจัดการภาพรวม ทั้งในเชิงนโยบาย และสนับสนุน เราควรจะดีกว่านี้ หรือแย่กว่านี้ การเมืองล้วนเกี่ยวข้องกับหรือหากมองไปในบางประเทศ ยิ่งได้เห็นชัดว่าการเลือกดำเนินนโยบายบางอย่างส่งผลถึงในด้านเศรษฐกิจ หรือสังคมประเทศนั้นๆ **อย่างไร** นี่ละการเมืองที่ใครอาจมองว่าไม่สำคัญ

5. เห็นภาพชนชั้นสังคมที่ชัดเจน มีหลายคนหลงติดกับภาพ Social Network จนเคยชิน ที่คนส่วนใหญ่มักอวดภาพลักษณ์ความสะอาด สวยงาม มั่งมี จนทำให้เราแอบรู้สึกตัวเองไปเลยว่า นี่เราทำไม่จริงจัง ด้อยจัง แต่ถึงตอนนี้ ผมเชื่อว่าคิดแบบนี้ค่อยลงมาก

เราได้เห็นคนบนมากขึ้น คนดินรนมากขึ้น ได้เห็นข่าวสะเทือนใจในความลำบาก ความไม่มี ที่สะท้อนความเป็นจริง เพราะเป็นช่วงภาวะที่**คนไม่อายุที่จะบอกว่าแย่** เพราะต่างก็รู้ว่าแย่งกันหมด และในข้อดีก็เห็นด้านความมีน้ำใจ เห็นการช่วยเหลือแบ่งปันกัน และทำให้เราล้าจะเปิดตัวตนแบบที่เป็นมากกว่าที่อวดเกินจริงกันมากขึ้นด้วย คนชั้นกลางหลายคนที่ยพยายามดิ้นรนถีบตัวเองให้สูงขึ้น อาจรู้สึกได้ว่าโชคดีแค่ไหนแล้วที่ประคองตัวได้ในช่วงที่ผ่านมา และน่าจะพึงพอใจกับชีวิตที่ตัวเองมีตอนนี้มากขึ้น ส่งผลให้ยินดีช่วยเหลือแบ่งปันสู่สังคมได้อีกต่างหาก

แม้เราจะไม่คิดอยากแบ่งชนชั้นในสังคม แต่มันก็เป็นภาพกลางๆ ที่เราทุกคนล้วนมองตัวเอง จากช่วงที่ผ่านมาเชื่อว่าหลายคนเห็นตัวเองชัดขึ้น ทั้งไม่ว่าจะควรดิ้นรนขึ้นไปให้ดีกว่านี้ไหม หรือควรหยุดลดตัวลงมาพอใจในสิ่งที่มี

